

211

Wet van 12 maart 1992, houdende aanvullende regels met betrekking tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van schadelijke gevolgen van ongevallen op de Noordzee (Wet bestrijding ongevallen Noordzee)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten: Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het ter bescherming van de belangen van Nederland als kuststaat, alsook met het oog op de toepassing van het op 29 november 1969 te Brussel tot stand gekomen Verdrag inzake optreden in volle zee bij ongevallen die verontreiniging door olie kunnen veroorzaken (met Bijlage) (Trb. 1970, 197) en van het op 2 november 1973 te Londen tot stand gekomen Protocol inzake optreden in volle zee bij ongevallen die verontreiniging door andere stoffen dan olie kunnen veroorzaken (Trb. 1977, 162), wenselijk is aanvullende regelen te stellen met betrekking tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van schadelijke gevolgen van ongevallen op de Noordzee;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Onze Minister: Onze Minister van Verkeer en Waterstaat;
- b. schip: elke zaak, geen luchtvaartuig zijnde, die blijkens zijn constructie bestemd is om te drijven en drijft of heeft gedreven;
- c. kapitein: degene die het gezag heeft over het schip;
- d. ongeval: een aanvaring, een stranding of een ander incident met een schip bij de navigatie, dan wel een ander voorval aan boord van het schip of daarbuiten, dat materiële schade aan het schip of aan zaken aan boord daarvan veroorzaakt of dreigt te veroorzaken.

2. Indien het schip toebehoort aan een rederij die een boekhouder heeft aangesteld, of indien er sprake is van rompbevrachting, treedt de boekhouder, onderscheidenlijk de rompbevrachter voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen in de plaats van de scheepseigenaar.

3. Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt onder het verlenen van hulp aan een schip mede verstaan het verlenen van hulp aan zaken die zich aan boord daarvan bevinden of aan van dat schip afkomstige driftige, of gezonken zaken.

4. Onverminderd het bepaalde in het zesde lid, is het bij of krachtens deze wet ten aanzien van een schip bepaalde van overeenkomstige toepassing op:

- a. elke installatie;
- b. elke andere zaak in drijvende of gezonken staat.

5. Het bij of krachtens deze wet ten aanzien van de kapitein bepaalde is van overeenkomstige toepassing op degene die ter plaatse de leiding of het opzicht heeft over een installatie of een andere zaak, bedoeld in het vierde lid.

6. Van de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen zijn uitgezonderd:

- a. mijnbouwinstallaties als bedoeld in artikel 1 van het Mijnreglement continentaal plat (Stb. 1983, 83) en artikel 1 van het Mijnreglement 1964 (Stb. 538);
- b. installaties of schepen, die tot opsporing of winning van delfstoffen in gebruik zijn op een ander dan het Nederlandse deel van het continentaal plat.

Artikel 2

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt onder de Noordzee verstaan de Nederlandse territoriale zee, alsmede het gedeelte van de volle zee dat daarop aansluit en zich uitstrekt in het noorden tot de breedtegraad van 56° noorderbreedte, en in het zuiden tot de breedtegraad van $51^{\circ} 10'$ noorderbreedte.

2. Voor de toepassingen van het bepaalde in deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt onder de Nederlandse territoriale zee mede verstaan het gedeelte van de Westerschelde, dat is gelegen tussen de territoriale zee en de lengtegraad van $3^{\circ} 35'$ oosterlengte.

Artikel 3

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen worden onder schadelijke gevolgen van een ongeval begrepen:

a. een ernstig en dreigend gevaar vanuit de Noordzee voor de Nederlandse kust of voor daarmee samenhangende belangen van Nederland door verontreiniging of dreigende verontreiniging, welk gevaar ontstaat als gevolg van een ongeval of van daarmee verband houdende handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij zeer ernstige schade tot gevolg zullen hebben;

b. een ernstige belemmering van de scheepvaart in de Nederlandse territoriale zee, die ontstaat of dreigt te ontstaan als gevolg van een ongeval of van daarmee verband houdende handelingen, waarbij het schip niet is gestrand, gezonken of aan de grond geraakt;

c. een ernstige schade vanuit de Noordzee aan:

- 1°. zeeweringen aan de Nederlandse kust, of
 - 2°. andere waterstaatswerken die in de Nederlandse territoriale zee zijn gelegen of installaties die zijn opgericht op de bodem van de Nederlandse territoriale zee,
- die ontstaat of dreigt te ontstaan als gevolg van een ongeval of daarmee

verband houdende handelingen, waarbij het schip niet is vastgeraakt op of in een zeewering of een ander waterstaatswerk, als bedoeld onder 1° en 2°.

2. In het eerste lid, onderdeel a, worden onder «daarmee samenhangende belangen van Nederland» verstaan de belangen van Nederland als kuststaat, die door schadelijke gevolgen van een ongeval als bedoeld in die bepaling, rechtstreeks worden getroffen of bedreigd, zoals:

a. maritieme bedrijvigheid op of voor de kust, in een haven of zeearm, met inbegrip van de visserij die een hoofdmiddel van bestaan vormt voor de betrokken personen;

b. toeristische attracties in het betrokken gebied;

c. de gezondheid van de kustbevolking en het welzijn van het betrokken gebied, met inbegrip van het behoud van de levende rijkdommen van de zee en van de in het wild levende dieren.

HOOFDSTUK 2

Melding van ongevallen en van in verband daarmee vanwege het schip genomen maatregelen

Artikel 4

1. Indien zich een ongeval heeft voorgedaan ten gevolge waarvan schadelijke gevolgen ontstaan of, naar redelijkerwijs is te voorzien, zullen ontstaan en het desbetreffende schip zich in de Nederlandse territoriale zee bevindt, dient de kapitein van dat ongeval zo spoedig mogelijk melding te maken aan een daartoe door Onze Minister aangewezen instantie.

2. In een situatie als bedoeld in het eerste lid is de kapitein van het desbetreffende schip verder verplicht om alle in verband met het ongeval gevraagde gegevens terstond te verstrekken en om desgevraagd terstond mededeling te doen van alle maatregelen die vanwege het schip in verband met het ongeval zijn genomen.

3. Indien de kapitein in een situatie als bedoeld in het eerste lid van het ongeval melding heeft gemaakt overeenkomstig de daartoe geregelde verplichtingen in en krachtens artikel 12 van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen (Stb. 1983, 683), geldt de in het eerste lid bedoelde verplichting niet.

HOOFDSTUK 3

Bestrijding van schadelijke gevolgen van ongevallen

Artikel 5

1. Indien een ongeval heeft plaatsgevonden en naar het oordeel van Onze Minister en Onze Ministers wie het mede aangaat door de maatregelen van de kapitein of de scheepseigenaar schadelijke gevolgen van het ongeval niet worden voorkomen, niet in voldoende mate worden beperkt, of niet ongedaan worden gemaakt, kan Onze Minister aan de kapitein, de scheepseigenaar en degenen die hulp verlenen aan het desbetreffende schip aanwijzingen geven tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van de schadelijke gevolgen van het ongeval.

2. De aan de kapitein en de scheepseigenaar te geven aanwijzingen kunnen betrekking hebben op:

a. de aanwezigheid van het schip en de zaken die zich aan boord daarvan bevinden op een bepaalde plaats of in een bepaald gebied;

b. het verplaatsen van het schip en de zaken die zich aan boord daarvan bevinden van of naar een bepaalde plaats of een bepaald gebied;

c. het verlenen van hulp aan het schip;

d. het aan de grond zetten, tot zinken brengen of vernietigen van het schip alsmede het onschadelijk maken, verwijderen, overboord zetten, tot zinken brengen of vernietigen van de zaken die zich aan boord van het schip bevinden op een bepaalde plaats of in een bepaald gebied.

3. Aanwijzingen aan degenen die hulp verlenen aan het schip kunnen slechts een verbod tot het uitvoeren van overeengekomen hulpverlening of tot het voortzetten van reeds aangevangen hulpverlening inhouden.

4. Aanwijzingen moeten evenredig zijn aan de schadelijke gevolgen van het ongeval en mogen niet verder gaan dan redelijkerwijs noodzakelijk is om die schadelijke gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

5. Aanwijzingen tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van schadelijke gevolgen als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, mogen worden gegeven wanneer het desbetreffende schip zich op de Noordzee bevindt.

6. Aanwijzingen tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van schadelijke gevolgen van het ongeval, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel b of c, mogen alleen worden gegeven, wanneer het desbetreffende schip zich in de Nederlandse territoriale zee bevindt.

Artikel 6

1. Indien naar het oordeel van Onze Minister en Onze Ministers wie het mede aangaat door het geven van aanwijzingen ingevolge artikel 5 niet kan worden bereikt of niet wordt bereikt, dat schadelijke gevolgen van het ongeval worden voorkomen, in voldoende mate worden beperkt, of ongedaan worden gemaakt, kan Onze Minister maatregelen nemen tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van schadelijke gevolgen van het ongeval.

2. De in het eerste lid bedoelde maatregelen kunnen inhouden:

a. het verrichten van datgene, met betrekking waartoe ingevolge artikel 5 aanwijzingen kunnen worden gegeven;

b. het verrichten van onderzoek naar de toestand van het schip en de aard en de toestand van de zaken die zich aan boord daarvan bevinden;

c. het overnemen van het gezag over het schip;

d. het brengen van het schip naar een Nederlandse haven, in beheer bij het Rijk of een andere openbaar lichaam, indien het schip een ongeval is overkomen dat schadelijke gevolgen heeft als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a.

3. Bij een maatregel als bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, kunnen aan de kapitein of de scheepseigenaar met betrekking tot de toegang van het schip tot of het verblijf van het schip in de haven beperkende voorschriften worden opgelegd in het belang van de openbare veiligheid van het gebied waarin de haven is gelegen.

4. Ten aanzien van de in het eerste en tweede lid bedoelde maatregelen is artikel 5, vierde, vijfde en zesde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7

1. Onze Minister oefent zijn bevoegdheid om op grond van artikel 5 aanwijzingen te geven of om op grond van artikel 6 maatregelen te nemen niet uit dan na overleg met de scheepseigenaar en, indien hulpverlening is aangevangen of overeengekomen, na overleg met de

hulpverlener, tenzij zich een situatie voordoet die onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk maakt.

2. Onze Minister oefent zijn bevoegdheid om op grond van artikel 5 aanwijzingen te geven of om op grond van artikel 6 maatregelen te nemen niet uit ten aanzien van een schip onder buitenlandse vlag dan nadat met de vlaggestaat overleg is gepleegd, tenzij zich een situatie voordoet die onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk maakt.

Artikel 8

Onze Minister oefent zijn bevoegdheid om op grond van artikel 5 aanwijzingen te geven en om op grond van artikel 6 maatregelen te nemen niet uit dan in overeenstemming met Onze Ministers wie het mede aangaat, tenzij zich een situatie voordoet die onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk maakt.

Artikel 9

1. Indien zich schadelijke gevolgen van een ongeval voordoen die van invloed zijn voor het gebied van een gemeente, verstrekt Onze Minister de nodige inlichtingen aan de burgemeester en de commissaris van de Koning.

2. Indien de tenuitvoerlegging van de ingevolge artikel 5 gegeven aanwijzingen of de uitvoering van de ingevolge artikel 6 genomen maatregelen van invloed zal zijn voor het gebied van de gemeente, dient over de gevolgen van de aanwijzingen of maatregelen vooraf overleg te worden gevoerd met de burgemeester, tenzij zich een situatie voordoet die onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk maakt. In dat geval wordt dit overleg zo spoedig mogelijk gevoerd. Onze Minister verstrekt de commissaris van de Koning de nodige inlichtingen.

Artikel 10

1. Indien, nadat een ongeval heeft plaatsgevonden, Onze Minister ingevolge artikel 6, tweede lid, onderdeel d, het desbetreffende schip naar een Nederlandse haven, in beheer bij het Rijk of een ander openbaar lichaam, doet brengen, dient het daartoe bevoegde gezag het schip in de aangewezen haven toe te laten.

2. De in het eerste lid bedoelde maatregel mag slechts worden genomen na overleg met het in het eerste lid bedoelde gezag.

Artikel 11

1. Ten behoeve van de goede uitvoering van de artikelen 5, 6 en 8 worden bij koninklijk besluit regels gesteld inzake de organisatie en de coördinatie van de bestrijding van schadelijke gevolgen van ongevallen.

2. Onze Minister wijst de ambtenaren aan, die zijn belast met:

a. het toezicht op het ten uitvoer leggen van aanwijzingen, gegeven ingevolge artikel 5;

b. het uitvoeren van maatregelen, genomen ingevolge artikel 6.

3. De krachtens het tweede lid aangewezen ambtenaren zijn bevoegd een schip te betreden, voor zover dat redelijkerwijs nodig is voor de uitoefening van de in het tweede lid bedoelde taken.

4. Zij gebruiken zo nodig de hulp van de sterke arm voor het betreden van het schip en voor het aan boord uitvoeren van maatregelen, genomen ingevolge artikel 6.

5. Bij toepassing van het derde lid legitimeren de daarin bedoelde ambtenaren zich desgevraagd en doen zij mededeling van het doel van het betreden van het schip.

6. De krachtens het tweede lid aangewezen ambtenaren kunnen zich bij toepassing van het derde lid door bepaalde door hen aan te wijzen personen doen vergezellen.

HOOFDSTUK 4

Vergoeding van kosten

Artikel 12

Indien, nadat een ongeval heeft plaatsgevonden, het desbetreffende schip ingevolge artikel 6, tweede lid, onderdeel d, naar een Nederlandse haven, in beheer bij het Rijk of een ander openbaar lichaam, wordt gebracht, vergoedt het Rijk de redelijke kosten van die maatregelen van het daartoe bevoegde gezag, die redelijkerwijs noodzakelijk zijn om het gevaar verbonden aan het brengen van het schip naar en het verblijf in de haven, te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Artikel 13

1. Indien een persoon, nadat een ongeval heeft plaatsgevonden, hulp heeft verleend aan het desbetreffende schip en als gevolg van aanwezigingen, gegeven ingevolge artikel 5, of maatregelen, genomen ingevolge artikel 6 bij de hulpverlening schade heeft geleden die hij niet kan verhalen op de eigenaar van dat schip of de rechthebbende op de zaken als bedoeld in artikel 1, derde lid, dan wel op een andere persoon, kent Onze Minister de hulpverlener op diens verzoek een billijke tegemoetkoming in die schade toe.

2. Een beschikking, genomen op een verzoek om een tegemoetkoming als bedoeld in het eerste lid, is met redenen omkleed. Zij wordt bij aangetekend schrijven aan de verzoeker toegezonden.

3. Een tegemoetkoming als bedoeld in het eerste lid wordt geweigerd of kan slechts gedeeltelijk worden toegekend, indien de door de hulpverlener geleden schade geheel respectievelijk gedeeltelijk is te wijten aan diens schuld of de schuld van degenen voor wie hij aansprakelijk is.

4. Onze Minister neemt bij de toepassing van het eerste lid bij de bepaling van de door de hulpverlener geleden schade in het bijzonder in aanmerking:

- a. de bij de hulpverlening gemaakte kosten;
- b. het verlies of de beschadiging van het bij de hulpverlening ingezet materieel of gebruikte materialen;
- c. de bij de hulpverlening gelopen risico's;
- d. het gederfde hulploon.

Artikel 14

1. De hulpverlener kan tegen een beschikking van Onze Minister, genomen op een verzoek om een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 13, eerste lid, binnen twee maanden na ontvangst beroep instellen bij de arrondissementsrechtbank te Rotterdam.

2. Het beroep wordt ingesteld door indiening van een verzoekschrift bij de arrondissementsrechtbank te Rotterdam. De artikelen 429d en 429f tot en met 429t van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn van toepassing.

HOOFDSTUK 5

Straf- en opsporingsbepalingen

Artikel 15

1. De kapitein of de scheepseigenaar door wiens schuld, nadat een ongeval heeft plaatsgevonden, niet de nodige maatregelen zijn genomen om schadelijke gevolgen van het ongeval als bedoeld in artikel 3, eerste lid, te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.
2. Overtreding van artikel 4 wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste vier maanden of geldboete van de tweede categorie.
3. De in het eerste en tweede lid strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.

Artikel 16

1. Met de opsporing van overtredingen van de in artikel 15 strafbaar gestelde feiten zijn, behalve de bij krachtens artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren, belast met de ambtenaren die daartoe door Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, zijn aangewezen bij een in de Nederlandse Staatscourant bekend te maken besluit.
2. Voor de uitoefening van de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid kunnen de in dat lid bedoelde ambtenaren een schip, met uitzondering van woningen, zonder toestemming van de rechthebbende betreden.
3. Op dat schip aanwezige personen zijn verplicht tot de betreding aan een desbetreffende ambtenaar op diens vordering hun medewerking te verlenen.
4. Voor de uitoefening van de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid kunnen de in dat lid bedoelde ambtenaren een woning binnentreden zonder toestemming van de bewoner. Daarbij zijn de artikelen 120 tot en met 123 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in de artikelen 120 en 121 van die wet in plaats van «last» wordt gelezen «machtiging».
5. Voor de uitoefening van de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid kunnen de in dat lid bedoelde ambtenaren inzage vorderen van boeken en anderen zakelijke bescheiden en daarvan afschrift nemen. Zij kunnen, teneinde afschriften te maken, voor korte tijd tegen een schriftelijk bewijs afgifte vorderen.

HOOFDSTUK 7

Overige bepalingen

Artikel 17

1. Deze wet is niet van toepassing op buitenlandse oorlogsschepen en buitenlandse militaire luchtvaartuigen, alsmede buitenlandse schepen of buitenlandse luchtvaartuigen, die eigendom zijn van of in beheer zijn bij een Staat ten tijde dat zij uitsluitend worden gebruikt in dienst van de overheid voor andere dan handelsdoeleinden.
2. Deze wet is, behoudens het bepaalde in het derde lid van dit artikel, niet van toepassing op Nederlandse oorlogsschepen en Nederlandse militaire luchtvaartuigen.

3. Onze Minister van Defensie treft na overleg met Onze Minister en Onze Ministers wie het mede aangaat ten aanzien van Nederlandse oorlogsschepen en Nederlandse militaire luchtvaartuigen de maatregelen die zijn geboden om de schadelijke gevolgen van ongevallen met deze schepen of luchtvaartuigen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Artikel 18

De Wrakkenwet (Stb. 1934, 401) is niet van toepassing in de Nederlandse territoriale zee met betrekking tot een ongeval dat schadelijke gevolgen heeft als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a.

Artikel 19

De toepasselijkheid van deze wet wordt beperkt door de in het volkenrecht erkende uitzonderingen.

Artikel 20

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 21

Deze wet kan worden aangehaald als: Wet bestrijding ongevallen Noordzee.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 12 maart 1992

Beatrix

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
J. R. H. Maij-Weggen

Uitgegeven de *zevende* mei 1992

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:
Kamerstukken II: 1987-1988, 1988-1989, 1989-1990, 1990-1991, 20 653
Handelingen II: 1990-1991, blz. 3987-4002
Kamerstukken I: 1990-1991, 20 653 (239, 239a); 1991-1992, 20 653 (132, 132a)
Handelingen I: 1991-1992, blz. 659